

føre urimelige priser eller forretningsbetingelser, urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse eller urimelig ulighed i vilkårene for erhvervsudøvelsen. Kan de urimelige virkninger ikke bringes til ophør gennem forhandling, skal tilsynet gribe ind gennem ophævelse af aftaler, vedtagelser m.v., pålæg om ændring af forretningsbetingelser, fastsættelse af regler om mærkning og skiltning eller pålæg om ændringer i priser og avancer, herunder fastsættelse af maksimalpriser og -avancer. Endelig kan tilsynet, hvor urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse ikke kan imødegås på anden vis, meddele leveringspålæg.

Ved siden af monopolloven har der i næsten hele perioden været fastsat generelle bestemmelser om indseende med priser og avancer i en række forskellige love. Nogle har haft en begrænset gyldighedsperiode, mens andre har været af permanent karakter.

Den umiddelbare baggrund for disse love har været af pris- og indkomstpoltisk karakter, men sigtet har herudover været at sikre tilsynet den fornødne information om prisdannelsen samt at skabe grundlag for en konkurrenceretlig regulering også på områder, hvor der ikke er konkurrencebegrænsning i monopollovens forstand.

Den nugældende pris- og avancelov (PAL) stammer fra 1974, men viderefører i væsentlig udstrækning tidligere bestemmelser. Loven har til formål gennem tilsyn med priser at bidrage til den økonomiske stabilisering samt gennem tilsvarende foranstaltninger over for takster, honorarer og avancer at bidrage til gennemførelse af en indkomstregulering for de berørte erhverv på linje med den indkomstpoltiske målsætning for samfundet som helhed.

Lovens virkemidler er dels overvågning af pris- og avanceudviklingen og i tilknytning hertil offentliggørelse af undersøgelser vedrørende prisforhold eller de faktorer, der er bestemmende for prisdannelsen. Dels er der adgang til forskellige former for pris- og avanceindgreb for indtil 6 måneder ad gangen. Der er særskilt hjemmel til at indføre kalkulationsregler og til at indføre mærknings-, skiltnings-, fakturerings- og dokumentationsbestemmelser. Disse indgreb er – modsat prisindgreb i henhold til monopolloven – ikke betinget af, at der foreligger en væsentlig konkurrencebegrænsning med urimelige virkninger.

Også efter tilkomsten af PAL har der været behov for en række midlertidige pris- og avancebegrænsningslove, som typisk har været følgelove i forbindelse med indkomstpoltiske foranstaltninger.

3. Konkurrencelovens formål og midler.

a. Det foreliggende lovforslag, der træder i stedet for monopolloven og pris- og avanceloven, er udarbej-

det ud fra det grundsynspunkt, at den overordnede målsætning for en konkurrencelovgivning er opnåelse af den størst mulige effektivitet i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser m.v. såvel på et givet tidspunkt som set i en dynamisk sammenhæng.

Forslaget er udarbejdet med udgangspunkt i den grundlæggende frihed til at indgå aftaler og kontrakter og til selv at disponere i økonomiske forhold inden for grænserne af, hvad der samfundsmæssigt er acceptabelt. Anvendt på erhvervslivets forhold indebærer dette et økonomisk system, som styres af markedskræfterne. Produktionen bestemmes af udbud og efterspørgsel og af konkurrencen virksomhederne imellem, og hvis der uden indskrænkninger var fuldkommen konkurrence, ville de relative priser afspejle såvel produktionsbetingelserne som forbrugernes præferencer.

I overensstemmelse hermed er forslaget udarbejdet således, at hovedvægten lægges på, at loven bidrager til øget konkurrence og dermed effektivitet i produktion og omsætning. Det betones, at produktion og omsætning sker under stigende internationalisering.

Med denne formålsangivelse fremhæves, at loven primært har et generelt erhvervspolitisk sigte. Gennem virksom konkurrence tilsigtes en effektivitetsbetiget udvikling i erhvervsstrukturen.

Erhvervslivets strukturændring, den stigende internationalisering og EF's indre marked vil fremover udgøre mere aktive regulatorer. Fremme af konkurrencen vil herefter ske ved information om resultatet af generelle undersøgelser og ved undersøgelse og indgreb i konkrete situationer, hvor der er nærliggende risiko for misbrug.

Lovens erhvervspolitiske sigte betyder endvidere, at de konkurrencemæssige hensyn må tillægges afgørende betydning ved lovens administration.

Den nærmere planlægning foretages inden for de rammer, som udmåles, jf. pkt. 5.

b. Det væsentligste middel til opnåelse af konkurrencelovens overordnede formål er gennemsigtighed, dvs. tilvejebringelse af den lettest og billigst mulige adgang for producenter, forhandlere og forbrugere til at skaffe sig relevant information om priser, forretningsbetingelser og andre oplysninger om konkurrenceforhold. Behovet for konkurrenceregulerende indgreb skønnes at blive desto mindre, jo mere gennemsigtighed der er i markedet.

Princippet om gennemsigtighed har fundet udtryk i forslaget på flere måder.

For det første er det hensigten, at offentligheden skal have fri og uhindret adgang til at gøre sig bekendt med alle oplysninger om erhvervsforhold, som er indhentet af Konkurrencerådet. Den begrænsede offentlighed, som den nuværende ordning med regi-